

BEDOUD GEBIED

HOEVEN

ODE AAN DE BOMEN

De straten in Hoeven zijn veelal beplant met zomereik, berk en naaldbomen, welke zijn aangeplant bij de aanleg van de wijk. Deze bomen zijn na enkele decennia aardig fors geworden! De grote eikenbomen vormen nu voedsel en leefgebied voor tal van diersoorten zoals de rode eekhoorn, die druk bezig is met het verzamelen en verstoppert van eikels. Op de eik komt ook de gestreepte eikenblindwants voor. De larven van deze wants eten van de knoppen en bloemen van de eik. Gelukkig loopt dit niet uit de hand want op zijn beurt wordt dit insect weer gegeten door vogels zoals de tjiftjaf en de grote bonte specht. De tjiftjaf verwelkomt de lente met zijn bekende zang tjif tjaf tjif tjaf en de grote bonte specht met het geroffel van zijn snavel op het hout. Ook de sociale staartmees dwarrelt tussen de bomen door. Deze mooie vogels worden ook wel bolletjes-met-staart genoemd. Ze roepen constant naar elkaar en wachten zelfs op een achterblijver. Naast het gezellige gekwetter van vogels kan je in de schaduw van bomen enkele planten vinden, zoals bleeksporig bosviooltje en geel nagelkruid, die houden van de schaduw. Ook paddenstoelen vinden hier een plekje. Zo wordt duidelijk dat bomen een heel ecosysteem aan soorten bevatten!

PADDENSTOELEN

De bosrijke omgeving van Hoeven biedt leefgebied voor een verscheidenheid aan paddenstoelen en zwammen. Wist je dat paddenstoelen tot de schimmels behoren en nauwer verwant zijn aan dieren dan aan planten? En dat de naam van een paddenstoel vaak betrekking heeft op het uiterlijk of het voorkomen van een soort? Zo vind je de dennenvoetzwam op levend hout van naaldbomen en lijkt de grote sponszwam echt op een spons. Paddenstoelen hebben vaak bijzondere relaties met hun omgeving. Zo vormt de parelamaniet een ondergrondse verbinding met boomwortels, de zogeheten mycorrhiza. Via deze verbinding worden water, mineralen en voedingsstoffen uitgewisseld. De vorming van dit soort samenwerkingsverbanden is een teken van een gezond ecosysteem.

Ook zeer bijzonder is de groep van korstmossen: een samenwerking van algen en schimmels. Deze kun je op boomschors aantreffen, zo ook in Hoeven, waar onder andere het groot schildmos is waargenomen. Korstmossen zijn gevoelig voor luchtvervuiling; hun aanwezigheid duidt vaak op schone lucht.

Poel langs de Rondweg
(Google Maps)

Breukrand (Google Maps)

Den Brier (Google Maps)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 72 ha

Functie Bebouwd gebied

Bodem -

Overig

KARAKTERISTIEK

Hoeven is een voormalig buurtschap van Uden, dat al sinds 1850 op kaarten voorkomt. Het betrof toen slechts een rij huizen en landbouwgronden aan de rand van de Peelsche heide.

Na de aanleg van de rondweg wordt de huidige woonwijk Hoeven eind jaren '80 en '90 als een van de laatste wijken aangelegd. Het betreft een meanderend bebouwingspatroon van veelal vrijstaande woningen met groene tuinen en bomen.

Aan de westzijde van de wijk bevinden zich sportvelden. De wijk is verder omgeven door kleine watergangen. De wijk wordt doorkruist door de historische Hoevenseweg en verder zijn de huizen verbonden door kleine wegen en paden.

Eekhoorn (V.R. Jeronimus)

RANDVOORWAARDEN

Biodiversiteit is de verscheidenheid aan levende soorten die ergens voorkomen.

Deze biodiversiteit kan van plaats tot plaats verschillen en is afhankelijk van de variatie in landschap en omgeving. Een aangeharkt grasveld of een dicht, donker bos is daarom vaak minder divers dan een rommelig weiland of een zonbeschenen bosrand. Daar waar veel verschillende landschappen samenkomen is de diversiteit het grootst.

In Hoeven zijn veel begroeide tuinen, bomenrijen langs wegen en enkele watergangen aan de buitenranden van de wijk te vinden. Daar waar de bomen worden omgeven door struiken en kruiden kun je veel insecten aantreffen, waaronder vlinders zoals de gehakelde aurelia en de kleine vos en zweefvliegen zoals de doodskopzweefvlieg en de snorzweefvlieg. In een bosrand of oever zorgen kruiden, struiken en jonge bomen voor veel verschillende bloeiwijzen en structuren. Vrucht- en zaadetende vogels zoals de appelvink en goudvink vinden hier voedsel en onderdak. Zorg dus vooral voor veel variatie in het landschap! Dit kan al in je eigen tuin gerealiseerd worden.

POEL EN PLAS

Hoeven is een bosrijke woonwijk, die wordt omgeven door diverse sloten. Daarnaast bevinden zich ten noorden van de sportvelden nog enkele poelen. Water is voor alle planten en dieren van levensbelang. Het dient uiteraard als drinkwater voor diverse soorten zoogdieren en vogels en biedt verkoeling op

warme dagen. Voor visetende vogels zoals de ijsvogel en de blauwe reiger is het een jachtgebied.

Vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis gebruiken graag sloten en kanalen om zich langs te bewegen en muggen en andere vliegende insecten te vangen boven het water. Het is dan ook niet gek dat er zich aan de zuidkant van de woonwijk een kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis bevindt! Een kraamverblijf is een holte, vaak in gebouwen, waar de vrouwtjes van de gewone dwergvleermuis (vaak tientallen tot honderden dieren) samenkomen om hun jongen te krijgen en te voeden.

Water is ook heel belangrijk voor voortplanting. Vele soorten insecten, amfibieën en vissen zijn hiervan afhankelijk. Libellen en juffers, waaronder de zeldzame koraaljuffer, zetten eieren af in het zoete water. En in het vroege voorjaar trekt de kleine watersalamander vanuit de overwinteringsplaatsen op land richting het water om voort te planten. Als je goed zoekt kan je in het voorjaar eiklompjes en jonge dieren aantreffen in het water!

Sloten en poeltjes worden vaak omgeven door diverse plantensoorten die houden van natte voeten, zoals grote kattenstaart en grote wederik. Deze planten zijn erg in trek bij bijen, hommels en vlinders. De oevergebieden in Hoeven kunnen dan ook een bloemrijke oase vormen, boordevol voedsel voor onder andere de vlinders het boomblauwtje en de dagpauwoog.

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Grote bonte specht
- Goudvink
- Staartmees
- Zwarte mees
- IJsvogel
- Waterhoen
- Blauwe reiger
- Appelvink
- Tjiftjaf
- Gaai

ZOOGDIEREN

- Eekhoorn
- Egel
- Gewone bosmuis
- Huismuis

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis

DAGVLINDERS

- Atalanta
- Gehakelde aurelia
- Citroenvlinder
- Kleine vos
- Groot koolwitje
- Boomblauwtje
- Distelvlinder
- Koninginnepage
- Dagpauwoog
- Kleine vuurvlinder

LIBELLEN

- Lantaarntje
- Steenrode heidelibel
- Houtpantserjuffer
- Bloedrode heidelibel
- Azuurwaterjuffer
- Grote roodoogjuffer
- Koraaljuffer
- Zwarte heidelibel
- Weidebeekjuffer

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- Alpenwatersalamander
- Gewone pad

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Gestreepte goudspanner
- Muntvlinder
- Berkenkielwants
- Doodskopzweefvlieg
- Gestreepte eikenblindwants
- Roodkopvuurkever
- Schorsmarpissa
- Snorzweefvlieg

VAATPLANTEN

- Stinkende gouwe
- Zachte ooievaarsbek
- Tuinjudaspenning
- Schijnaardbei
- Gewone volgelmelk
- Geel nagelkruid
- Grote wederik
- Grote kattentaart
- Gele plomp
- Bleeksporig bosviooltje

OVERIGE

- Parelamaniet
- Zwavelzwam
- Dennenvoetzwam
- Valse hanenkam
- Groot schildmos
- Grote sponszwam
- Witte bultzwam

Koraaljuffer
(G.J. Assink)

Staatmees (H. Looman)

Parelamaniet
(H. Looman)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op ObsIdentify.

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE EEKHOORN

De 'ambassadeur' van dit deelgebied is de eekhoorn. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat dit deelgebied zeer geschikt leefgebied vormt. Net als alle andere soorten heeft de eekhoorn behoefte aan verbinding tussen de verschillende delen van het leefgebied, voortplantingsplekken en voedsel. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Verbinding: Eekhoorns kunnen tot 6 meter ver springen.

De veiligste manier voor een eekhoorn om zich te verplaatsen is via de bomen. In het gebied moeten daarom tussen de bomen geen gaten groter dan 6 meter ontstaan.

Verblijfplaats: Nesten zitten op minimaal 5 meter hoog in bomen.

Hang een nestkastje op minimaal 4 meter hoogte op in de tuin met de ingang weggericht van het (zuid)westen. De gemeente kan er daarnaast voor zorgen dat er voldoende geschikte hoge bomen in het gebied aanwezig zijn en blijven voor eekhoorns om een nest in te bouwen.

Voedsel: Voornamelijk boomzaden, maar ook bladeren, paddenstoelen, rupsen en vogeleieren.

Help de eekhoorn met het vinden van voedsel door voer aan te bieden in een voederhuis. Een voedermix voor eekhoorns zullen ze niet afslaan en het helpt ze de winter door te komen.

Eekhoorn voederhuis
(iStock)

Eekhoorn (E. Witter)

VERBETERMAATREGELN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Woonwijk met relatief veel groen.	Lanen met een groot verschil in boomsoorten.	Zorg voor een goede verbinding van houtwallen en lanen voor meer leefgebied van de eekhoorn.	Plaats levende beplanting langs erfgrenzen zoals heggen, bosplantsoen en bomen.
Voornamelijk groene tuinen met veel hagen.	Minder verstening en meer groen bestaande uit bomen, bosplantsoen en kruidenrijke bermen.	Bij aanplant van nieuwe groene verbindingen rekening houden met nootdragende bomen.	Vervang verharding die niet persé noodzakelijk is met groen.
Smalle bermen met extensief beheer.	De tuinen van inwoners bevatten weinig verharding en zijn divers in boom-, struik- en plantensoorten.	Houdt de afstand tussen 2 lanen minder dan 6 meter om verkeersslachtoffers van eekhoorns te voorkomen.	Maak waterpartijen waar kleine zoogdieren zoals de eekhoorn kunnen drinken.
In het zuiden minder lanen en houtwallen, maar meer kleine plantsoenen.	De aanwezige groene structuren sluiten zoveel mogelijk op elkaar aan.	Plaats op minimaal 4 meter hoogte speciale kasten waar eekhoorns kunnen nestelen.	Breng in de tuin diverse, van nature voorkomende (inheemse), planten aan die in verschillende periodes van het jaar bloeien en een voedselbron zijn voor bijen, vlinders en andere insecten.
		Invoeren van een gefaseerd maaibeeld bij bermen en oevers.	Gebruik geen gif.
		Gebruik geen gif.	